
”Trans-Sam, TRANSnationell SAMverkan för ungas etablering i arbetslivet”

Stockholm 2012-05-29
Gunilla Backman

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

europaean **mi**nds

Sammanfattning

Stiftelsen Activa i Örebro är projektägare till *Trans-Sam - TRANSnationell SAMverkan för ungas etablering i arbetslivet*. Projektet startade 2009-09-01 och har pågått till och med 2012-02-29. Trans-Sam är ett mycket väl genomfört projekt, trots de svårigheter som funnits under projekttiden. Ur ett deltagarperspektiv har projektet gjort skillnad och skapat en ökad medvetenhet hos deltagarna att de kan klara mer än de tidigare trott. Projektet har nått bra måluppfyllelse även om det funnits svårigheter i form av att deltagarantalet ej följt uppsatt mål.

De förändringar som genomförts hos arbetsförmedlingen när det gäller kompletterande aktörer har försvårat deltagarekryteringen. Medfinansieringsfrågan har tagit tid och kraft i projektet. Trots detta har fyra praktikperioder i Italien genomförts. En modell är framtagen som även testats i projektet. Hållbarheten över tid är god eftersom det nu även pågår ett Leonardo da Vinci projekt som byggs upp av de lärdomar som detta projekt gett. Nöjdhetsgraden hos deltagarna har varit hög genom hela projektet.

Bakgrund	1
Syfte	2
Metod	3
Medverkande	3
Genomförande	3
Resultat	4
Projektorganisation.....	4
Lärande miljöer	5
Samverkan	5
Innovativ verksamhet	6
Strategiskt påverkansarbete	6
Modell Trans-Sam	7
Förberedelser inför Italienresa	7
Praktik i Italien	8
Efterarbete	9
Deltagare i projektet	9
Utvärdering från deltagare.....	10
Delmål 1- 7.....	10
Delmål 1	10
Delmål 2	11
Delmål 3	12
Delmål 4	12
Delmål 5	13
Delmål 6	13
Delmål 7	13
Transnationalitet.....	14
Tillgänglighet och Jämställdhet	14
Analys.....	15
Sammanfattningsvis	17

Bakgrund

Stiftelsen Activa i Örebro har varit projektägare till *Trans-Sam - TRANSnationell SAMverkan för ungas etablering i arbetslivet*. Projektet startade 2009-09-01 och pågick till och med 2012-02-29. Projektet har varit ett genomförande projekt inom programområde 2 och avsåg ökat arbetskraftsutbud. Kriterier som angavs i ansökan var:

- ❖ Lärande miljöer
- ❖ Samverkan
- ❖ Innovativ verksamhet
- ❖ Strategiskt påverkansarbete

Motiv för projektet har varit att stödja män och kvinnor som ofrivilligt står utanför arbetsmarknaden. Projektet har även varit inriktat på diskrimineringsgrunden funktionshinder. Enligt ansökan och förprojektering ska en modell för att förbereda, genomföra och följa upp en praktikperiod utomlands för ungdomar med misstänkt eller konstaterat funktionshinder tas fram, för att skapa förutsättningar för ungdomar att närma sig arbetsmarknaden.

Syftet med *Trans-Sam* har bl.a. varit att skapa en modell för hur utanförskap kan minskas för unga arbetslösa eller långtidssjukskrivna med misstänkt eller konstaterat funktionshinder. En faktor som anges minska utanförskapet är att genom en praktikperiod i annat land förstärka processen för målgruppen för att underlätta för deltagarna att närma sig arbetsmarknad och minska utanförskap.

Projektet har även arbetat med att stärka målgruppen så att målgruppen kan uppnå större självförtroende och komma in i en social gemenskap, som ger högre livskvalitet och även ekonomisk självständighet.

I projektet anges sju delmål. Dessa är:

1. Av 80 deltagare, 40 kvinnor och 40 män ska ha varit deltagare i projektet under projekttiden
2. Av 80 deltagare kommer 40, 20 män och 20 kvinnor genomfört en praktikperiod utomlands – varje praktikperiod omfattar 10 deltagare, 5 män och 5 kvinnor.
3. Efter genomförd praktikperiod fortsätter 18 kvinnor och 18 män att delta i verksamhet i hemkommuner.
4. Av deltagarna ska 30 personer, 15 kvinnor och 15 män med läs- och skrivsvårigheter ha genomgått en screening av sina svårigheter.
5. Modellen har utvecklats och ska ha testats.
6. Projektet ingår i ett europeiskt nätverk där medlemmarna arbetar med mobilitet för ungdomar som riskerar utanförskap.
7. Spridningskonferens genomförs under projekttiden.

Målgrupperna i projektet *Trans-Sam* är ungdomar i åldern 16 – 24 år, som är helt eller delvis sjukskrivna sedan minst 6 månader, personer med hel eller delvis sjuk- eller aktivitetsersättning samt unga som befinner sig i övergången mellan studier och arbetsliv. Målgruppen ska genom projektet öka sin delaktighet och minska utanförskapet i samhället. Antalet deltagare i projektet är satt till 40 stycken i delmål 2 (20 män och 20 kvinnor).

Målgruppen, som projektet riktar sig till har svårigheter i skolan. Exempel på svårigheter är t ex läs- och skrivproblematik och olika diagnoser m.m. Flera har lämnat skolan utan slutbetyg och målgruppen återfinns då i gymnasiets individuella program. Målgruppen riskerar ett utanförskap.

Samverkansaktörer enligt ansökan är kommunerna:

- ❖ Askersund
- ❖ Kumla
- ❖ Hallsberg
- ❖ Degerfors
- ❖ Karlskoga
- ❖ Hällefors
- ❖ Ljusnarsberg

Sydnärkes utbildningsförbund, kommunalförbund mellan Laxå, Askersund och Hallsbergs kommuner deltar också. Regionförbundet i Örebro län är samordningsförbund och ger projektet ökade möjligheter att sprida resultatet. Aktiviteterna som handlar om att kartlägga, analysera, prova ut och utbilda unga med syn-, hörsel- samt kognitiv funktionsnedsättning har flyttats från företaget Tagarno – Sverige AB i och med att företaget slutat sin verksamhet. Denna del i projektet har övertagits av annan aktör och aktiviteterna fortgår. I projektet finns fortfarande OCN Sweden AB. Dessa är ägare av metoden för att kvalitetssäkra lärande i icke-formella utbildningar och bidrar i projektet med utveckling av kursmoduler för deltagarna. De transnationella partners som ingår i projektet är:

- ❖ CSCS – ackrediterad yrkesutbildningsinstitution med säte i Pistoia, som också svarar för värdskapet när ungdomarna befinner sig i Italien.
- ❖ Y.E.S Forum – europeiskt nätverk med 22 partnerorganisationer i 14 länder. De förener organisationer som arbetar för social inkludering av barn och ungdomar som riskerar utanförskap eller som befinner sig i utanförskap. De har huvudkontor i Stuttgart.

Mottagare av projektresultatet i *Trans-Sam* är kommunerna och arbetsförmedlingen, som genom modellen kan påverka de rådande arbetssätten. I projektansökan anges att detta bör medföra minskade kostnader, eftersom målgruppen kommer att kunna stå bättre rustade att gå ut på arbetsmarknaden. Kursmodulerna är viktiga förberedelser för deltagarna för att underlätta en ingång på arbetsmarknaden pga. att deltagarna kan bl.a. visa upp studie- och läranderesultat för presumtiva arbetsgivare.

Syfte

Syftet med slututvärderingen av projektet *Trans-Sam - TRANSnationell SAMverkan för ungas etablering i arbetslivet* är att utifrån ansökans mål och syften beskriva och mäta måluppfyllelsen i projektet.

Metod

För att minska utanförskap ska projektet bidra till att stärka målgruppen så att de uppnår större självförtroende och kommer in i en social gemenskap som ger högre livskvalitet och även ekonomisk självständighet samt ökar anställningsbarheten hos deltagarna.

I slututvärderingen ingår nedanstående dokumentation och aktiviteter:

- ❖ Studier av befintlig dokumentation från olika möten i projektet
- ❖ Studier av lägesrapporter till Europeiska Socialfonden (ESF)
- ❖ Modellbygge – arbetsdag med projektledning, representant från European Minds AB, tidigare medföljande vuxen/handledare och nuvarande medföljande vuxen/handledare.
- ❖ Minnesanteckningar från styrgruppsmöten
- ❖ Minnesanteckningar från möte med handledare
- ❖ Minnesanteckningar från regelbundna möten med projektledning (Stiftelsen Activa i Örebro län)
- ❖ Deltagarrapporter – Italien våren 2010 – grupp 1
- ❖ Rapporter från ungdomarna i grupp 3, 2011
- ❖ Medverkan i styrgrupp
- ❖ Intervju med medföljande vuxen till Italien

Ovanstående dokumentation och aktiviteter har genomförts fr.o.m. december 2009 till och med februari 2012.

Medverkande

Medverkande i delutvärderingen har varit:

- ❖ Projektägare/projektledare (Utvecklingschef – Stiftelsen Activa i Örebro län)
- ❖ Handledare (tidigare och nuvarande)
- ❖ Styrgrupp
- ❖ Deltagare i projektet

Genomförande

Underlag för resultatbearbetning och analys kopplat till uppställda mål har varit:

- ❖ Studier av befintlig dokumentation under 2010 - 2012
- ❖ Deltagarrapporter – Italien 2010, 2011
- ❖ Regelbundna träffar med Utvecklingschef vid Activa i Örebro
- ❖ Deltagande i styrgrupp
- ❖ Modellarbete

- ❖ Intervju med medföljande vuxen (Italienresa 2010 samt under 2011) samt redovisning vid styrgrupp.
- ❖ Intervju - handledare

Extern utvärderare kom in i projektet i december 2009 och har följt projektet sedan dess och fram till och med projektslut.

Resultat

Resultatet bygger på studier av befintlig dokumentation från möten och redovisningar till Europeiska Socialfonden (ESF). Regelbundna samtal med projektledning har genomförts. Medverkan i styrgrupp och handledarträff är aktiviteter som genomförts under projekttiden. Gruppintervjuer har genomförts med handledare och deltagare. Regelbundna träffar med utvecklingschef vid Stiftelsen Activa i Örebro län har genomförts fram till och med februari 2012.

Nedanstående rubriker har valts för redovisning av resultat:

- ❖ Projektorganisation
- ❖ Lärande miljöer
- ❖ Samverkan
- ❖ Innovativ verksamhet
- ❖ Strategiskt påverkansarbete
- ❖ Modell Trans-Sam
- ❖ Deltagare i projektet
- ❖ Delmål 1- 7
- ❖ Transnationalitet
- ❖ Tillgänglighet och Jämställdhet

Projektorganisation

Från projektstart fram till idag har projektet utvecklats och förändrats för att förstärka och förbättra projektet. Deltagarnas synpunkter och tankar har bidragit till att förändringar i projektet genomförts för att möta de behov som deltagarna har. Styrgruppen har också varit viktig för att Trans-Sam ska nå de mål som har varit uppställda sedan projektstart. Styrgruppen har träffats regelbundet för att följa och leda projektet. Projektledning har under hela projektet arbetat hårt med rekrytering av deltagare.

Projektplanen i ansökan har diskuterats hos projektägare och i styrgrupp. Detta arbete har fortsatt under hela projekttiden, för att hålla fokus på mål, syfte och delmål 1 – 7 samt angivna kriterier i ansökan (lärande miljö, samverkan, strategiskt påverkansarbete och innovativ verksamhet). Styrgruppen tillsammans med projektledning har visat stor delaktighet igenom hela projektet. Gränsdragningen mellan projektägare, deltagare i styrgrupp och kopplingen till handledare har upplevts som tydlig. Verksamheter som aktivt deltar i styrgrupp, handledargrupp och med förberedande verksamhet mellan samverkansparterna har varit:

- ❖ Kumla kommun, arbetsmarknadsenheten
- ❖ Sydnärkes utbildningsförbund, Individuella programmet

- ❖ Hällefors kommun, ungdomscoach
- ❖ Activas egen verksamhet, tidigare ASAC
- ❖ Karlskoga har deltagit i handledarträffar och styrgrupp men ej haft deltagare i målgruppen

Att notera är att Hällefors kommun försvann i början under hösten 2010 på grund av att man inte skulle ha en ungdomscoach i kommunen när en omorganisation genomförts. I styrgruppen har det funnits deltagare som inte har haft ungdomar som åkt eller varit på väg på praktik till Italien. Kommuner som i samband med ansökan uttryckte sin vilja att delta, men som inte har egen verksamhet är:

- ❖ Hallsberg
- ❖ Askersund
- ❖ Ljusnarsberg
- ❖ Degerfors

Deltagare har funnits från Hallsberg och Askersund genom samarbetet som finns i sydnärkekommunerna. Deltagare från Flen har också kommit in i projektet under slutfasen. Detta har beskrivits i de lägesrapporter som lämnats till ESF. Under projekttiden har det kommit en ny person som ansvarig för deltagarnas förberedelse, praktik och efterarbete.

Lärande miljöer

Ett av kriterierna är att skapa lärande miljöer. Det har skett i olika perspektiv i detta projekt. När det gäller handledarna i projektet har de under alla förberedelser följt och stöttat deltagarna för att skapa lärande hos deltagargruppen. Handledaren har följt deltagarna från förberedelse till och med efterarbete. Detta har skapat trygghet för deltagarna och det har funnits ett stort engagemang för målgruppen från start till mål. Det har hela tiden funnits ett stort behov av att möta dessa deltagares behov på grund av de svårigheter som finns hos gruppen på olika sätt.

Erfarenhetsutbyte mellan kommuner, skola och andra verksamheter har skett, vilket visar på ett lärande. Eftersom det har skett förändringar utifrån deltagarnas synpunkter har projektet utvecklats och blivit bättre under projektets gång. Uppföljningsträffar har genomförts med handledare och deltagare för att ta vara på de erfarenheter som deltagarna gjort under vistelsen i Italien. Det har även varit en utvärderingskonferens där deltagare från alla grupper har deltagit. Här deltog även handledare, styrgrupp och representanter från ESF.

Samverkan

Förberedelseresans i december 2009 har visat sig framgångsrikt för kommunikation mellan kommuner och Försäkringskassan. Regelbundna uppföljningsträffar med extern utvärderare har skett genom hela projektet med Activas ledning. Projektet har utvecklats och tydliggjorts under hela projekttiden. Projektledning har fortsatt att möta kommuner och kommunrepresentanter för att underlätta implementeringen av *Trans-Sam* vid olika tillfällen under projekttiden.

När det gäller medfinansiering i projektet har det varit svårt att skapa en medfinansiering som följer ansökan. Regelbunden kontakt med ESF har därför skett under projektet. Frågan om medfinansiering har varit uppe återkommande vid styrgruppsmöten och handläggarmöten. En försvårande faktor har varit att arbetsförmedlingen under projektet börjat använda sig av kompletterade aktörer. Detta har bl.a. lett till svårigheter när det gäller rekrytering av deltagare i projektet.

Kumla och Sydnärkes utbildningsförbund har sett nytta med projektets aktiviteter och därmed gått in med mer medfinansiering än planerat under viss del av projektiden. I Hällefors har personella förändringar i kommunledningen medfört att deltagandet varit vacklande. Dock har deltagare från Hällefors deltagit i förberedelse och praktik i Italien. Skolpengen kunde läggas in under hösten 2010, vilket gjorde att läget förbättrades avsevärt. När denna försvann som grund för medfinansiering blev det svårt att genomföra de aktiviteter som var tänkt i och med att ansökan skrevs.

Personalbyten har förekommit hos medfinansiärerna, vilket gjort att de som kommit nya ej har vetat hur redovisning ska ske och hur medfinansieringen fungerar. *Myndigheternas egna "regelverk", verkliga eller lokalt konstruerade blir till hinder för medfinansieringen. Detta är tydligast hos Arbetsförmedlingen.* (Lägesrapport ESF november 2010). När det gäller budgetuppföljning har processtödet för ekonomi varit en tillgång i redovisningsarbetet i och med att en mall skapades som *Trans-Sam* kan använda. Det stödet gavs i första hälften av projektet.

Styrgruppens sammansättning har gjort att samverkan möjliggjorts i projektet mellan de aktörer som finns inom projektet. En annan typ av samverkan är den som skett med deltagarna i och med att det har varit viktigt för projektet att ta in deras synpunkter.

Innovativ verksamhet

Med det underlag som funnits från varje Italienvistelse har projektet ändrats och förbättrats och här har styrgrupp och ledning haft en viktig funktion. Det finns innovativa inslag i det lilla och i det stora. När det gäller det pedagogiska upplägget för att möta deltagarnas behov har andra vägar prövats än de traditionella vägarna. Deltagarna som ingått i projektet har alla haft svårigheter av varierande slag, vilket har ställt krav på dem som har mött deltagarna. När det gäller delprojektledaren har nya vägar prövats när hinder har uppstått. När det gäller redovisningar av rapporter har deltagarna kunnat lämna in både skriftligt och redovisat muntligt för att underlätta för dem. Bilddokumentation har även varit möjligt för deltagarna.

Ett innovativt inslag i detta projekt anges ha varit de noggranna förberedelserna tillsammans med handledaren. Det har också funnits en tilltro till deltagarnas förmåga som gjort att praktikperioden blev en oförglömlig och lärorik upplevelse för de personer som genomförde praktikperioden utomlands.

Strategiskt påverkansarbete

De erfarenheter som projektet *Trans-Sam* har gjort under projektiden har varit viktiga för de aktörer som ingått i projektet. Den samverkan som präglat projektet har varit av strategisk betydelse. Påverkan har skett som varit strategisk viktig. Den struktur och tydlighet som

modellen visar kommer att ha betydelse för det fortsatta arbetet med att möta målgruppens behov. Projektet fått genomslag för deltagarna och för de aktörer som funnits i projektet. Detta anges kunna öka hållbarheten och göra så att de erfarenheter som gjorts även används efter projektslut. Samverkan har förstärkts under projektet och nya vägar prövats. Medfinansieringsfrågan belyser vikten av att fortsätta det strategiska påverkansarbetet. Spridningskonferensen blev aldrig genomförd efter budgetändringar, som skedde i projektet. Spridning förekom genom deltagande i ESF-rådets seminariedagar för nya och planerade projektägare. I projektet skedde även medverkan med ett seminarium vid Actívas Rikskonferens. Detta är uttryck för att strategiskt påverkansarbete har skett under projektet. Det finns även aktiviteter som Activa kan utveckla ytterligare efter projekttidens slut för att medverka till att förstärka mobiliteten för målgruppen.

Modell *Trans-Sam*

Innan avresa har deltagarnas behov kartlagts. OCN-moduler har arbetats fram för att passa deltagarnas behov av förberedelser. Det har upplevts som viktigt att ha en person som är knuten till projektet för att hjälpa deltagarna att få ut så mycket som möjligt av praktiken i Italien, eftersom deltagarna behöver stöd i någon form för att klara praktiken på ett bra sätt.

Under våren 2011 har ett utkast till modell tagits fram (bilaga 1). Modellen bygger på att minska utanförskap för unga arbetslösa eller långtidssjukskrivna med misstänkt eller konstaterat funktionshinder. Modellen bygger på den struktur som angavs i delutvärdering 1. Olika aktörer medverkade i ett modellbygge i maj 2011. Modell *Trans-Sam* består av tre delar (bilaga 1):

1. Förberedelse inför Italien
2. Praktik
3. Efterarbete

Gruppen som arbetade fram Modell *Trans-Sam* bestod av representant från European Minds AB, tidigare handledare och nuvarande handledare som båda även varit medföljare till praktiken i Italien. Vid modellarbetet framkom att det är viktigt att ta in OCN i förberedelsefasen och efterarbetet. En svårighet har tidigare varit att få deltagare att förstå att de måste vara med även i efterarbetet under sista uppsamlingsmötena. Det har varit svårt att få deltagarna till de sista mötena kopplat till Italien praktiken. Diplom efter att alla delar är avslutade är en viktig del för deltagarna som då kan använda dessa när det ska ut i arbetslivet. Diplomet anges vara ett viktigt dokument för att hjälpa deltagarna att närma sig eller komma in på arbetsmarknaden.

Förberedelser inför Italienresa

I förberedelsearbetet inför praktikresorna har deltagarna träffat sina handledare regelbundet. OCN-moduler har använts för att förbereda deltagarna. Några deltagare kom in för sent i förberedelsearbetet, vilket kan göra att de ej hann förbereda sig på ett bra sätt. I förberedelsen har ingått att öka kunskapen om den ort de kommer att besöka och även om Italien. Viss språkträning har även genomförts. Även inblick i den Italienska kulturen har getts. Över tid har dessa aktiviteter förändrats pga. de synpunkter som tidigare deltagare haft. Det har skett

ett erfarenhetsutbyte mellan handledare och deltagare när det gäller att hitta vägar för deltagarna att skapa en bra vistelse och praktik i Italien.

När det gäller deltagarna har de medverkat i cirka 6 deltagarträffar under förberedelsearbetet. En överenskommelse har gjorts med deltagarna. Det finns krav på eget aktivt arbete mellan träffarna efter förmåga. Viss handledning har förekommit för att stödja deltagarna i förberedelsearbetet. Handledarens roll är att vara noga vid urvalet av deltagare så att deltagarna har förutsättningar att klara en utlandspraktik. En viktig faktor är att kartlägga individens arbetsförmåga, sociala förmåga och utifrån det ska en noggrann matchning göras till praktikplatsen.

OCN modulerna har deltagarna deltagit i som en förberedelse inför Italien. Dessa moduler upplevs som bra bl.a. för att strukturen ser likartad ut. Modulerna upplevs av deltagarna som positiva inslag i förberedelsearbetet. Handledarna har tagit upp arbetet med kursmoduler vid de regelbundna träffar som genomförts i projektet. I bilaga 1 finns en mer utförlig presentation över en den modell som tagits fram under projektiden.

Praktik i Italien

Två handledare har följt med till Italien under praktikperioderna för att underlätta vistelsen för deltagarna. Praktikperioderna i projektet *Trans-Sam* har varit:

- ❖ 15 feb – 14 mars 2010
- ❖ 1 nov – 27 nov 2010
- ❖ 7 juni – 2 juli 2011
- ❖ 9 jan – 4 feb 2012

Modellen (bilaga 1) som tagits fram pekar ut vissa viktiga delar som ska finnas med under praktiktiden i Italien. Viktigt har varit att deltagarna under praktiken i Italien har fört dagbok och dokumenterat om orten och praktiken. Praktiken har ställt krav på deltagarna när det gäller att ta eget ansvar. Vid behov har stöd funnits att tillgå. Handledaren har varit med på det första arbetsplatsbesöket, för att underlätta för deltagarna när det gäller att ta sig till och från praktikplatsen. Handledare har funnits på plats i minst en vecka. Under deltagarnas vistelse har det funnits en stödperson i värdorganisationen, som deltagaren har kunnat vända sig till vid behov. Under första veckan har det även varit viktigt med enskilda samtal där det funnits möjlighet att ta upp och diskutera problem och svårigheter, ansvar, alkoholvanor (bilaga 1) som kan visa sig under vistelsen.

Grupperna som varit i Italien har blivit mycket väl mottagna. De har fått en introduktion av värdlandet under första veckan. Vid vistelserna har studiebesök genomförts, för att lära känna ort och omgivningar. Under vistelsen har också en introduktionskurs i italienska ingått. Deltagarna upplevde tidigare att programmet var tidspressat under praktiken våren 2010 och därför har detta setts över vid senare praktikperioder. Efter första veckan lämnade stödpersonen Italien och ungdomarna har fått klara sig själva med hjälp av kontaktpersoner på orten samt med regelbunden kontakt med ansvariga i Sverige.

Boendet låg inte på samma ort som praktikplatserna under våren 2010, vilket medförde dagliga resor till respektive praktikplats. Deltagarna bodde i Prato och arbetade i Pistoia. Vid de kommande praktikperioderna har deltagarna bott och arbetat på samma ort. Deltagarna

framförde efter första praktikresan till Italien att det borde ha ingått i förberedelserna att utveckla kommunikationen i gruppen. Främst gäller det att kunna ta hänsyn för att få vistelsen i boendet att fungera. Med detta som bakgrund har senare praktik varit förlagda på samma ort som boendet.

Deltagarna har varit på olika praktikplatser. Arbete i restaurang, trädgårdsarbete, arbete i simhall och arbete vid plantskola är exempel på olika praktikplatser. Arbetsbelastningen har upplevts olika. Någon hade helt tillräckligt att göra medan någon enstaka upplevde att det var alldeles för lite att göra på praktikplatsen. Det finns ändå en positiv upplevelse av praktiken i Italien. Det har varit en utmaning att åka hemifrån och deltagarna upplevde efter vistelsen en stolthet att ha klarat av fyra veckors praktik i annat land.

Deltagarna vuxit på många sätt, vilket lyfts fram som positivt. Eget ansvar har utvecklats under vistelsen. Handledare och projektledning uttrycker att deltagarna har klarat mer än vad de trodde när de ställdes inför problem på vistelseorten, vilket gäller för alla praktikperioder.

Efterarbete

I modellen (bilaga 1) ingår även efterarbete som en viktig del. I den anges att det bör vara två uppsamlingsmöten för att dela med sig av upplevelser till varandra. Uppföljningen har också varit viktig, för att kunna reflektera över hur praktiken påverkat deltagarna. Under uppföljningsmötena har även utvärdering gjorts. I efterarbetet har deltagarna kunnat slutföra kursmoduler, samt att arbeta med den rapport som ska lämnas in eller som ska redovisas muntligt. Deltagarrapport har presenterats i text och i vissa fall även i bilder. Redovisningen har även skett muntligt. Innan avresa har deltagarna förberetts genom att vissa fastställda frågor delats ut som deltagarna under vistelsen ska söka svar på. Handledarna har även i slutet ordnat ett event av något slag med lite festligare former för att markera avslutet av projektet. Här har också diplom delats ut. Deltagarna kommer även att få ett intyg efter genomförd praktik.

Deltagare i projektet

Under hösten 2010 var en grupp deltagare på praktik i Italien. Under våren 2011 har en grupp varit i Italien (7 juni – 2 juli). När det gäller den första gruppen – höst 2010 har ingen verksamhet startats i Ljusnarsberg, Askersund och Hallsberg. Orsaken har varit att deltagarna har hänvisats till kompletterande aktörer. Under slutet av projektet har deltagare från Flen getts möjlighet att göra utlandspraktik. I redovisning (höst 2010) till ESF anges att de regelförändringar som skett inom t.ex. arbetsförmedlingens område har starkt påverkat projektets arbetsförutsättningar och medfinansiering. Möten har skett med controller vid AF för att projektledning ska få ökad kunskap om gällande rutiner och riktlinjer hos arbetsförmedlingen.

Utvärdering från deltagare

Nedan följer några av de synpunkter som framkommit kring praktiken i Italien.

Positivt med praktiken i Italien	Negativt med praktiken i Italien
Bra praktikplatser i stort	Någon var ej nöjd med praktikplats
Engagemang	Höga krav
Vänner	Osämja
Boendet fint, service med städn.	Språksvårigheter
Bra stöd	Viss aktivitet var oorganiserat
Majoriteten var nöjda	Efterarbete
Ansvar	Återträffar – dålig uppslutning
	Ansvar

Fig. 1 Positivt och negativt med praktiken i Italien - ett urval av synpunkter.

Enligt handledare har det varit viktigt att jobba med urvalet av deltagare inför praktiken utomlands. Trygghet och bra struktur krävs också för en lyckad praktik. I delrapport 1 tog deltagarna upp att det är viktigt att jobba med att lära känna varandra och orten som ska besökas för att underlätta vistelsen. Under de följande praktikperioderna har förändringar skett i enlighet med vad tidigare deltagare sagt. Handledaren som varit med under första veckan i Italien säger även att det är viktigt att:

- ❖ Noga överväga urvalet av deltagare
- ❖ Praktikplatser ska vara klara före avresa
- ❖ Tona ner förväntningar
- ❖ Sortera bort vissa praktikplatser
- ❖ Göra aktiviteter som sammansvetsar gruppen
- ❖ Organisera vissa aktiviteter på fritiden
- ❖ Veta att resan kräver ”mental förberedelse”

Delmål 1- 7

I ansökan anges sju delmål och nedan följer redovisning av måluppfyllelse av dessa. Där det förekommit avvikelser har kontakt tagits med samordnare på Svenska ESF-rådet under projektiden.

Utvärdering och lägesrapport kopplat till delmål 1 – 7 ser ut enligt nedan.

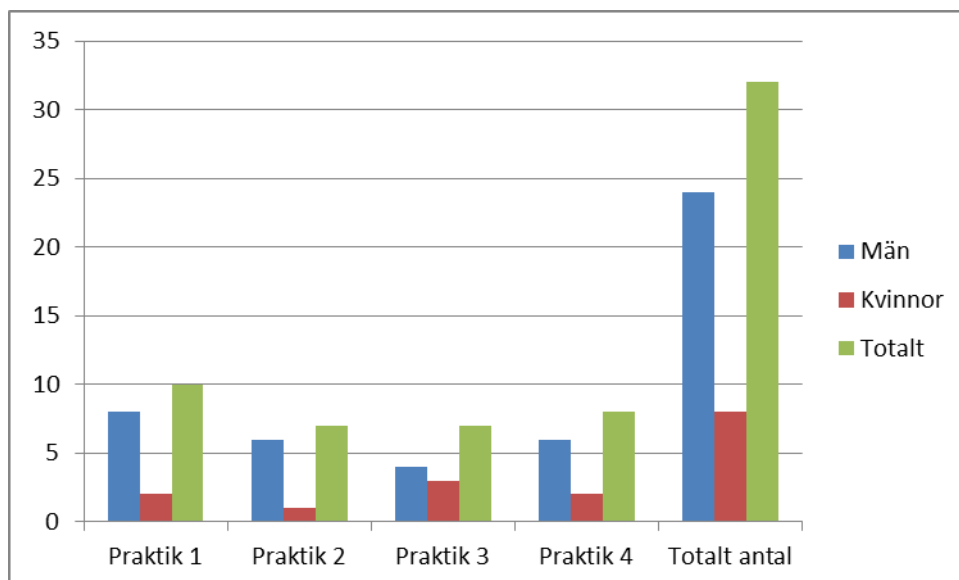
Delmål 1

Delmål 1 angav att av 80 deltagare, 40 kvinnor och 40 män ska ha varit deltagare i projektet under projektiden.

Under projektiden har 77 personer varit deltagare.

Tabellen visar deltagarna i projektet (delmål 1) och även att det varit svårt att rekrytera kvinnor till projektet (delmål2). Ett arbete har pågått hela projektet att öka andelen deltagare och öka antalet deltagande kvinnor i projektet (lägesrapporter till ESF).

Deltagarantalet i tabell 1 nedan är de som genomfört praktiken. När det gäller antalet unika deltagare som rapporterats in till SCB har 77 deltagare funnits i projektet *Trans-Sam*. Detta visar hög måluppfyllelse i enlighet med de mål som sattes i ansökan. Nedanstående tabell visar antal deltagare från praktikresa 1 – 4.

Tabell 1. Tabell 1 visar antalet deltagare under resa 1 – 4. Det finns även en angivelse hur många män och kvinnor som deltagit.

Delmål 1 - uppnått till 96.25%

Delmål 2

Delmål 2 angav att av 80 deltagare kommer 40, 20 män och 20 kvinnor genomfört en praktikperiod utomlands – varje praktikperiod omfattar 10 deltagare, 5 män och 5 kvinnor.

Fyra praktikperioder har genomförts. Totalt deltagarantal som genomfört praktik har varit 32 deltagare. Målet uppnått till 80 %. Av de som genomförde praktiken utomlands var 24 personer, 75 % män och 8 personer, 25 % kvinnor.

I målgruppen finns en snedfördelning mellan kvinnor och män. Detta beskrivs i ansökan. ESF är informerat under hela projekttiden, för att beskriva avvikelser i projektet enligt lägesrapporter till ESF. I de verksamheter hos samverkansparterna som utgjort rekryteringsunderlag finns en övervikt av unga män. I arbetet har det skett ett hårt arbete, för att stimulera kvinnor till deltagande. I den förberedande verksamheten har kvinnor funnits. Dessa har senare inte genomfört praktiken. I något fall på grund av att deltagaren fått arbete, i något fall är orsaken till avhoppet okänd eller att deltagaren inte gått att nå. Trots den ojämna könsfördelningen i deltagargruppen motsvarar fördelningen mellan kvinnor och män det som funnits i rekryteringsunderlaget.

Delmål 2 - delvis uppnått.

Delmål 3

Delmål 3 angav att efter genomförd praktikperiod fortsätter 18 kvinnor och 18 män att delta i verksamhet i hemkommuner. Deltagarna har efter avslutad praktik i Italien fortsatt i någon aktivitet i enligt nedan:

Resultatet blev att efter genomförd praktik fortsätter 18 kvinnor och 18 män att delta i verksamhet i hemkommunen för att fortsätta att söka arbete. Av dem som genomfört praktiken kommer samtliga att uppleva att man fått nya erfarenheter och ny kunskap som utvecklat dem som individer (Målet omsatt i % ger 36 personer av 40, vilket är 90 % - Målet omsatt i förhållande till antalet som genomfört praktikperioden, 32 personer blir då att 28,8 personer fortsatt i verksamhet i hemkommunen).

32 personer har genomfört praktiken. Av dessa har 30, 93,75% fortsatt att söka arbete genom att delta i verksamhet i hemkommunen.

Vid en uppföljning vid projektidens slut har:

- ❖ 3 personer, 9,3 % gått vidare till utbildning i Kom Vux eller på Folkhögskola
- ❖ 6 personer, 18,7 % har gått vidare till anställning (fast anställning eller timanställning)
- ❖ 6 personer, 18,7 % har fått praktik på företag
- ❖ 5 personer, 15,6 % är fortsatt arbetsökande
- ❖ 8 personer, 25 % håller på att avsluta gymnasieutbildning
- ❖ 2 personer, 6,2 har inte kunnat följas upp
- ❖ 1 personer, 3 % har kombinerat utbildning och praktik
- ❖ 1 personer, 3 % har fortsatt stöd från Activa.

Vid uppföljningen konstaterades att många av deltagarna kommit vidare och närmare arbetsmarknaden. Av de som vi följt upp har samtliga fått, eller har fortsatt stöd från verksamheter i hemkommunen eller stöd av arbetskonsulent från Activa i anslutning till hemkomsten.

Delmål 3 – Mål delvis uppfyllt

Delmål 4

Delmål 4 angav att av deltagarna ska 30 personer, 15 kvinnor och 15 män med läs- och skrivsvårigheter ha genomgått en screening av sina svårigheter.

Arbetet med screening för deltagare inleddes i en av projektets förberedande grupper. Samtliga 8 deltagare i gruppen hade haft svårigheter under skoltiden. Metoden innebar att hela gruppen informerades om vad en screening var och de möjligheter den kan ge för möjligheten till hjälpmedel och stöd i eventuellt fortsatt utbildning.

Samtliga 8 tackade ja till erbjudandet. Tre av de 8 deltagarna behövde en fördjupad screening av läs- och skrivsvårigheter och en deltagare genomgick dyskalkyliscreening. Genom den screening som genomfördes gavs möjlighet till fortsatt utredning, där man konstaterat och diagnostiserat dyslexi Detta ledde till tillgång till tekniska hjälpmedel, för att kompensera den

nedsättning som funktionshindret innebär. Den aktuella dyskalkyliscreeningen ledde till hjälpmedel som möjliggör studier för godkänt i matematik på gymnasienivå.

Bland deltagarna fanns flera som diagnostiserats med dyslexi. Utöver de redan kända fallen genomfördes screening i en grupp där deltagarna inte diagnostiserats. De kvantitativa målen har inte nåtts på grund av att en budgetändring/nedskärning var nödvändig då det fanns svårigheter med medfinansieringen. I samband med detta togs kostnader bort. Screening av läs- och skrivsvårigheter var en aktivitet som togs bort.

Med den erfarenhet som finns från en grupp på åtta personer kan vi anta att läs- och skrivsvårigheter är relativt vanliga i målgruppen. Det visade sig också att det fanns hjälp att få för att minska svårigheterna för individen. Detta visar de effekter man kan nå genom att gå till botten med individens problematik och det hade varit intressant att kunna fullfölja projektets ambitioner på detta område.

Delmål 4 – Mål delvis uppfyllt

Delmål 5

Delmål 5 angav att modellen har utvecklats och ska ha testats. Modellbygget har genomförts och testats. Modellen finns i bilaga 1.

Delmål 5– Mål uppfyllt

Delmål 6

Projektansökan anger i delmål 6 att projektet ska ingå i ett europeiskt nätverk där medlemmarna arbetar med mobilitet för ungdomar som riskerar utanförskap. Detta har skett och dessutom har ett Leonardo da Vinci (Transfer of Innovation) startats med den kunskap som bl.a. Trans-Sam har gett. Detta projekt pågår och bygger på detta nätverk.

Delmål 6– Mål uppfyllt

Delmål 7

Enligt delmål 7 ska en spridningskonferens genomförts under projekttiden. Denna har genomförts i slutfasen av projektet.

Denna togs bort på grund av budgetändringar som var nödvändiga på grund av bristande medfinansiering. Spridning har genomförts genom att medverkan har skett på ESF-rådets konferenser/seminarier för nya och tilltänkta projektägare samt som ett inslag på Actívas rikskonferens. Actíva har också medverkat i ett möte med AF centralt då de planerade att utarbeta ett eget projekt för Arbetsförmedlingen. Genom denna ändring nåddes fler mottagare än vad en spridningskonferens kunnat ge. Nya projektägare har gjort studiebesök hos Actíva för att få veta mera om metoden, två projekt har genomfört studiebesök och ett projekt är

inbokat. Projektet har förmodligen nått flera än planerat pga. att ett annat arbetssätt än vad ansökan angav skapade större spridning.

Transnationalitet

Projektet har en omfattande transnationell del och hela samarbetet har uppkommit ur behovet att göra det europeiska samarbetet och fria rörligheten tillgänglig för målgruppen i detta projekt. I ansökan anges två nivåer i det transnationella arbetet. Dessa är:

- ❖ Samarbete med partnerorganisationer för mottagande av praktikanter ur målgruppen.
- ❖ Samarbete med aktörer på Europainivå och delta aktivt i den europeiska debatten om hur mobilitet för den aktuella målgruppen kan utvecklas.

Arbetet med dessa perspektiv har följt projektet från början till slut. Ett Leonardo da Vinci – Transfer of innovation har startats under hösten 2011 med bakgrund i de erfarenheter som gjorts under *Trans-Sam*.

Under mars 2011 deltog Utvecklingschef från projektägarna Activa vid en informationsträff om transnationalitet. En pågående diskussion om mobilitet har förts både inom projektet och med de samverkanspartners som är inne i projektet. I och med de erfarenheter som gjorts i projektet har även de kunskaper som projektet gett överförts till andra aktörer på nationell och transnationell nivå.

Tillgänglighet och Jämställdhet

Tillgänglighet har varit ett genomgående tema och en röd tråd under hela projekttiden då målgruppen är unga med misstänkt eller konstaterad funktionsnedsättning. Under förberedelsen har stor vikt lagts vid socioemotionell träning och konflikthantering för att skapa förutsättningar för bättre tillgänglighet för denna målgrupp. Det har visat sig att en av de svårigheter som är karakteristiskt för målgruppen är att det kan vara svårt att hantera oväntade situationer och nya miljöer. Projektet *Trans-Sam* har sett detta som en av de stora utmaningarna att överbrygga. Förberedelsefasen i modellen har arbetat med att hantera dessa svårigheter.

OCN-moduler har använts i förberedelsearbetet inför alla resor. Dessa moduler upplevs som bra bl.a. för att strukturen ser likartad ut. Deltagarna kunde i början av projektet känna att kursmodulerna och förberedelsearbetet borde ha varit mer kopplade till vistelsen. Modulerna upplevs ändå av deltagarna som positiva inslag i förberedelsearbetet. Handledarna tar upp arbetet med kursmoduler vid de regelbundna träffar som genomförts i projektet.

Då deltagarnas funktionsnedsättningar i varierande grad är av neuropsykiatrisk karaktär har det ställt stora krav i projektet på att utveckla metoder och alternativa redovisningsformer, som motsvarar de behov som deltagarna har. Handledare har konstaterat att det i vissa fall funnits svårigheter för deltagare att skriva ner intryck från praktiken. Detta har lösts t.ex. genom att intervjuer skett. Dessa intervjuer har dokumenterats av handledaren. Det har även förekommit att deltagare lämnat sin rapport av praktiken i form av en dagbok. Projektledningen har även i kommunikationen med samarbetspartner i Italien lyft fram de speciella och särskilda behov som målgruppen har. I förberedelsen inför utlandspraktiken har

specialpedagog från Alléskolan medverkat för att hjälpa till med att öka tillgänglighet för deltagarna.

Tillgänglighetsperspektivet och målgruppens förutsättningar att genomföra en praktikperiod utomlands har beaktats i kursmoduler och den redovisning av praktiktiden som deltagarna genomfört efter praktiken. Arbetet med att möta deltagarnas förutsättningar nämns i flertalet av de lägesrapporter som lämnats in till ESF. I lägesrapport (januari 2012) nämns att det har varit särskilt viktigt att göra föreberedelsen förståelig för deltagarna.

Jämställdhetsfrågan har funnits med under hela processen från start av projektet till avslut av projektet. Vid varje styrgrupp och handledarträff har frågan med jämställdhet funnits på dagordningen och frågan har diskuterats. Detta har upplevts viktigt för att det varit en strävan i projektet att män och kvinnor får lika del av de resurser som projektet har haft. De handledare som följt med grupperna till Italien har varit en man och en kvinna för att underlätta om det dyker upp svårigheter för deltagarna. Enligt lägesrapport i december 2011 är fördelningen mellan könen hos de deltagare som genomfört praktik i Italien i överensstämmelse med könsfördelningen i målgruppen (tabell 1).

I hela projektet har det arbetats med att skapa en jämn könsfördelning i grupperna som har varit på väg till Italien på praktik. Det anges att det ej har gått att nå en jämn könsfördelning (tabell 1). I lägesrapporterna anges det att det varit övervägande män som genomfört sin praktik i Italien. Av totalt 32 deltagare som gjort praktik i Italien har 8 kvinnor och 24 män genomfört en utlandspraktik i projektet *Trans-Sam* under hela projekttiden.

Analys

Ur deltagarnas perspektiv har projektet varit mycket viktigt för deras egenutveckling. Det synliggörs i deltagarnas uppfattning av projektet. Deltagare har genom projektet vågat prova nya aktiviteter som de innan de gick in i projektet inte hade tänkt att de skulle klara av. Detta kan skapa förutsättningar för ökad mobilitet i framtiden för den enskilde individen. Arbetet från start till mål för deltagarna har präglats av stort engagemang. Projektet har varit viktigt för att utveckla det transnationella arbetet samt visa att deltagarnas svårigheter kan överbryggas med ett medvetet arbete enligt den modell som *Trans-Sam* arbetet fram.

Eftersom deltagarnas erfarenheter har tagits tillvara tillsammans med utgångspunkt i de mål, som finns i ansökan, har det skett en kontinuerlig utveckling av projektet. När det gäller engagemanget i projektarbetet har det varit mycket bra, även om det har funnits svårigheter på vägen. Arbetsförmedlingens ändrade regelverk har varit mindre bra för projektet och deltagarrekruteringen har försvårats. Här torde ett fortsatt samverkansarbete ske för att överbygga dessa svårigheter som är fortsatt viktiga frågor för att möta de behov som målgruppen har. Medfinansieringsproblematiken har följt projektet och skapat oro och osäkerhet om fortsättningen.

Under projektets gång har förändringar skett när det gäller förberedelser, praktik i Italien och efterarbete. Det finns en lyhördhet inför de åsikter som deltagarna har och dessa har legat till grund för flera förändringar som gjorts kopplat till praktiken. Handledargruppen har varit viktig för deltagarna. De har lagt ner stor möda på att få till ett lyckat projekt som har målgruppen och deltagarnas problematik i fokus. Projektet visar att det är viktigt att ta till sig de tankar som deltagarna har efter de praktikperioder som är genomförda. Innehållet i

introduktionsveckan i Italien är inför varje praktik ett område som förändrats och förbättrats för att svara mot deltagarnas önskemål, erfarenheter och kunskap, vilket säkert har gjort att måluppfyllelsen ökat över tid.

Två stödpersoner, en man och en kvinna, har varit med första veckan vid varje praktikvistelse. De medföljande vuxna bör vara en man och en kvinna för att deltagarna lättare ska få stöd vid behov under vistelsen. Med tanke på jämställdhetsperspektiv är det också positivt.

Modellarbetet har avslutats i projektet och utifrån underlaget, som finns på modellen är det viktigt att även efter projektet fortsatt använda sig av de lärdomar som vuxit fram i projektet. Spridningskonferensen genomfördes ej som planerat. Dock genomfördes andra aktiviteter så att stor spridning skedde. En viktig faktor för fortsatt nätverksbygge och även för att utveckla det strategiska påverkansarbetet är de spridningsaktiviteterna som skedde i projektet.

Deltagarnas upplevelse av projektet har varit väldigt positivt. Även handledarna uttrycker detta. Det har funnits en tro på deltagarnas kapacitet när det gäller att lyckas med praktiken i Italien. Det är viktigt att utmana deltagarna för att stärka självförtroende och för att visa på att det går att lyckas att vara utomlands i en månad på praktik. Fortsättningsvis är det viktigt att målgruppen ges ansvar men då med ett gott förberedelsearbete i ryggen. Det kan underlätta när de medföljande handledarna åker hem och lämnar deltagarna i Italien.

Projektet ger deltagarna ökad självkänsla enligt projektledning och handledare. Dessa deltagare kan behöva se att de klarar av en praktik utomlands, eftersom de inte alltid tror att det är möjligt att vara borta från bostadsort och familj. Ett vidgat perspektiv kan göra att målgruppen vågar ta sig utanför hemorten. Flera av deltagarna har övervunnit rädsla för att lämna hemort och våga ta steget till ett annat land med en annan kultur. En styrka med projektet är att det upplevs som ett ”riktigt” projekt som gör skillnad för deltagarna. Denna upplevelse finns genom hela projektet fram tills idag. Det gäller att ”höja ribban” för deltagarna och med ett kvalificerat vuxenstöd visar detta projekt att det är möjligt för målgruppen att klara mer än vad många trodde innan projektstart. Resan ställer krav på stöd, men på ett andra sätt. Modellen som skapats är en bra plattform även för andra liknande projekt och Stiftelsen Activa bör fortsätta nätverksarbetet och i olika sammanhang sprida denna framgångsrika modell till andra utanför projektet *Trans-Sam*. Förberedelserna, resan, praktiken och efterarbetet ökar medvetenheten för deltagarna när det gäller vad de klarar av.

Deltagare anger att det som var givande med praktikperiod var att få möjlighet att komma till ett annat land och *se hur allt funkar där. Det var riktigt intressant att få åka iväg och uppleva allt detta.* En deltagare säger *Jag lärde mig ta ett större ansvar över mig själv och kunna bo själv, städa, laga mat, gå och köpa mat och att hålla reda på ekonomin.* Deltagarna säger att de inte kommer att vara lika rädda att fråga efter vissa saker i affärer eller fråga efter vägen till något ställe. De framhåller också att de lärt sig ta mer ansvar för sig själv och att ta hänsyn till andra i gruppen (delrapport 1).

Projektet har fram tills idag varit framgångsrikt för deltagarna på många olika sätt. Organisationen i Italien har varit ett bra stöd för deltagarna när stödperson/er rest tillbaka till Sverige, vilket nog gjort att deltagarna upplevt praktiken som bra. Förberedelsearbetet har utvecklats kontinuerligt vilket tyder på att lärande har skett och att lärande miljöer har utvecklats.

Utvecklingsområden för projektet har varit att jobba med aktiv språkträning innan avresa och under praktiken utomlands. Deltagarna säger att språket var svårt att förstå. Det var även svårt att göra sig förstådd på engelska, eftersom italienarna ej kunde engelska. Deltagarnas kunskaper i engelska var för låg hos några personer, vilket gjorde det svårt att förstå och göra sig förstådd. En aspekt här är att även att förstärka engelskan skulle kunnat ingå i förberedelsearbetet.

Medfinansieringen har varit ett problem under projektet, vilket kan ha försvårat att hålla fokus på projektmålen. Arbetsförmedlingens roll, kommunikation med kommunerna behöver ytterligare kommuniceras för att skapa ett fortsatt arbete som gagnar målgruppens behov.

Kriterierna som angavs i ansökan har alla funnits med under hela projekttiden. Samverkan och lärande miljöer har skapats. Det finns innovativa inslag i arbetet t.ex. när det gäller de metoder som använts i mötet med deltagarnas behov. Det strategiska påverkansarbetet har pågått hela tiden och här är det viktigt att detta fortsätter, eftersom det finns en del att göra för att implementera modellen ytterligare hos de aktörer som ska samverka för att skapa goda förutsättningar för målgruppen att närma sig studier och arbete.

Trans-Sam är ett mycket väl genomfört projekt, trots de svårigheter som funnits under projekttiden. Ur ett deltagarperspektiv har projektet gjort skillnad och skapat en ökad medvetenhet hos deltagarna att de kan klara mer än de tidigare trott.

Sammanfattningsvis

Sammanfattningsvis visar projektet god måluppfyllelse. När det gäller deltagarnantalet är det lägre än förväntat. Modellen har arbetats fram och testats. Lärande miljöer har skapats både för deltagarna samt för de aktörer och för de organisationer som ingått i projektet. Det finns ett stort engagemang som genomsyrat projektet och arbetet har skett ur ett deltagarperspektiv. Den valda målgruppen har fått utveckla sig själva som personer, vilket torde göra det lättare att komma vidare i livet och i arbetslivet. Ett gott arbete med tillgänglighet har följt projektet hela vägen eftersom målgruppens förutsättningar kräver detta.

Det innovativa inslaget i detta projekt är att det funnits en stor tilltro till deltagarnas förutsättningar och det har inte funnits något vuxenstöd under en stor del av projekttiden. Det visar att med god förberedelse för deltagarna så kan de lyckas att genomföra en praktik i ett annat land. Det visar på att projektresultatet borde komma fler till del för att visa på modellen håller.

Avslutningsorden får liksom i delrapport 1 vara från en av deltagarnas rapporter, som får sammanfatta projektet Trans-Sam både för dem som åkte till Italien och för dem som fick vara med i förberedelserna innan uttagningen av personer som skulle få möjligheten att göra en fyraveckors praktikperiod i Italien.

”Annars finns det inget att klaga på!

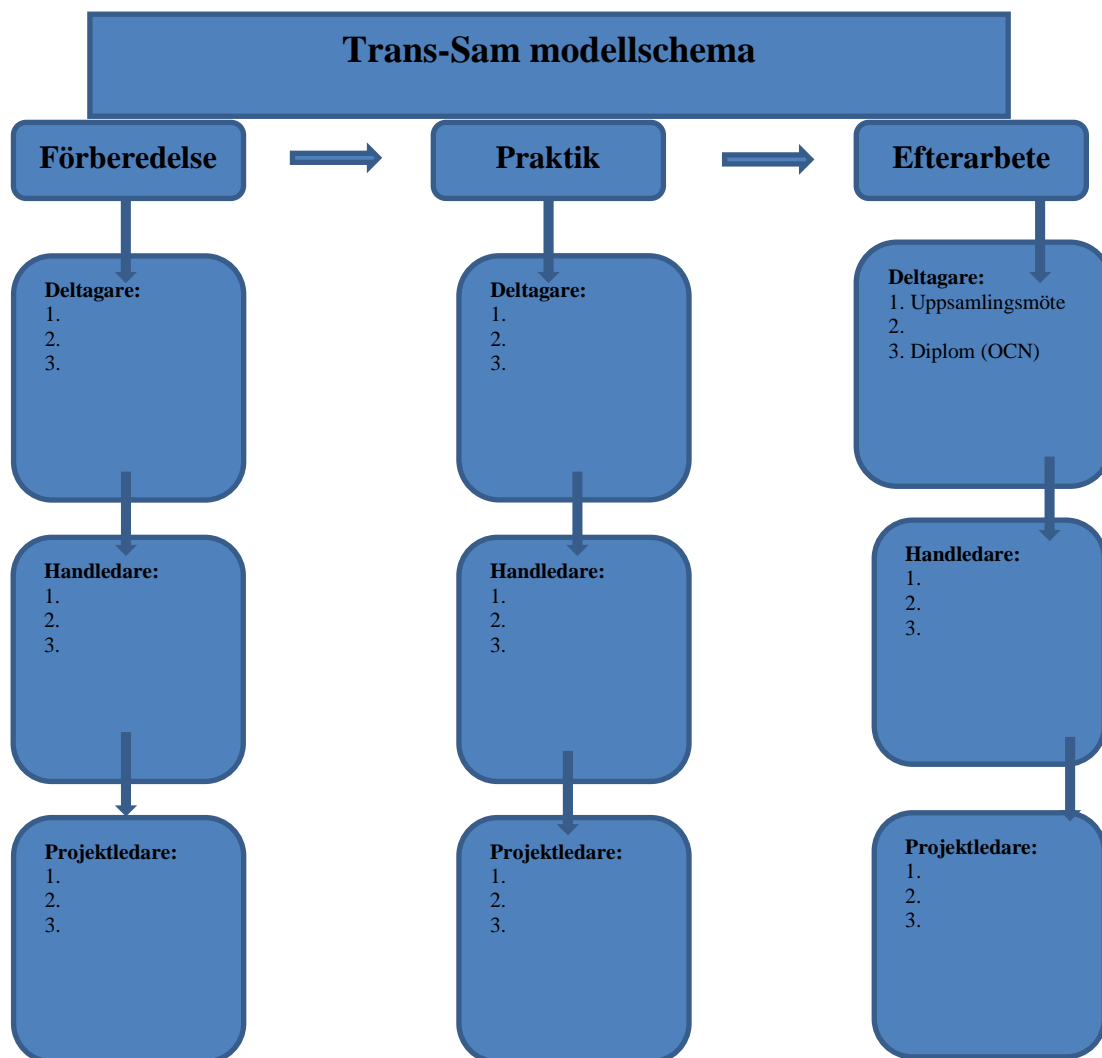
Tack malin och lars för den här chansen, innerst inne är nog alla tacksamma för det här.

Och vi alla har nog lärt oss något.

Om arbets livet eller om livet. Eller synen på livet.”

(Deltagare, Italien våren 2010)

Trans-Sam modell

Förberedelse

- Handledare
- Projektledare

Deltagare

- Skriftlig överenskommelse som anger vad som förväntas av deltagarna medverkan i alla tre delarna förberedelse, praktik och efterarbete.
- Minst 6 deltagarträffar
- Aktiva deltagare
- Deltagare ska själva arbeta aktivt mellan träffarna efter förmåga då vissa behöver stöd och bör få det i någon form.

- Om det inte finns möjlighet att få ett stöd mellan träffarna kan alternativet vara fler deltagarträffar där de får handledning
- Två uppsamlings möten efter hemkomsten, senast 1-2 veckor efter praktikens avslut
- Arbete med meritförteckning

Handledare

- Noga vid urvalet av deltagare som ska åka, deras behov, erfarenheter och förutsättningar att klara av vistelsen och arbetsplatsen
- Arbeta aktivt med gruppkommunikationen och samspel mellan deltagarna
- OCN kursmoduler
- Se till att alla har ett giltigt pass, ta kopia på passet, VISA kort eller liknande, beställa europeiska försäkringskortet,
- Se över försäkringar både på praktikplatsen, resan och fritiden
- Kartläggning av individens arbetsförmåga, socialförmåga och baskunskaper om hushållsarbete (kartläggningsdokument bifogas?)
- Utifrån kartläggningsresultat göra en noggrann matchning utifrån deltagarens behov
- Se till att arbetsgivaren på praktikorten får tillgång till kartläggningen
- Se till att deltagare får relevanta arbetsuppgifter
- SET övningar (Socioemotionellträning eller annat lämpligt för målgruppen)
- Få deltagare att undersöka möjliga fritidsaktiviteter och sevärdheter på orten innan de åker.
- Betona att deltagare inte bara representerar sig själva utan även projektet och landet och att tänka på det under hela resans gång.
- Arbetsmarknadskunskap
- Språkkunskaper (anlitad lärare)
- Om möjlighet finns bjuda in några av de deltagare som har varit på en praktik till en förberedelse träff för de som ska åka
- Kulturella skillnader och skillnader i arbetslivet och förväntningar på arbetstagare

Projektledare/samordnare

- Diplom skickad från praktikplatsen till samordnaren
- Utdelning av diplom vid sista uppsamlingsmötet, 1-2 veckor efter hemkomsten (enklare event)
- OCN diplom?
- Ha kontakt med en organisation som både har erfarenhet av mobilitet och av målgruppen, samt väldigt brett kontaktnät vad det gäller lokala arbetsgivare.
- Vara i god tid med att ordna praktikplatser. Om man inte har hunnit kartlägga det exakta behovet kan man lämna önskemål om bransch till värdorganisationen.

Praktik

Deltagare

- Föra en dagbok och dokumentera om orten, handledning på arbetsplatsen och övrigt.
- Förbereda och samla material, bilder m.m som ska vara en del av kommande praktikrapport.
- Ta ansvar

Handledare

- Är med på första arbetsplatsbesöket
- Att visa deltagare mycket noga hur de tar sig till arbetsplatsen och tillbaka
- Alla klarar inte att åka buss överhuvudtaget och annat vilket bör noga undersökas innan man utser en arbetsplats
- Handledare ska stanna minst en vecka under vistelsen eller efter behov under hela praktikperioden.
- Det måste finnas en stödperson i värdorganisation som deltagare kan vända sig till vid behov.
- Enskilda samtal första veckan om problem och svårigheter, ansvar, alkoholvanor och hur man har upplevt den första veckan och förväntningarna på återstående praktiktiden.
- Ha regelbundna samtal med deltagare och organisationen

Efterarbete

Deltagare

- Uppsamlingsmöte (1 eller 2 möten)
 - dela med sig upplevelserna, reflektioner, utvärdering av resan
 - slutföra kursmoduler och arbeta med rapporten om de inte är klara med den
 - sista mötet, fortsätta arbeta med rapporten
 - Hur går du vidare? Kartläggning av det egna nätverket, arbetsmarknadskunskap
 - komplettera meritförteckning

Handledare

- Ordna ett event under sista träffen och dela ut intyg under festligare former som ett avslut.
- Uppföljning av deltagare efter ett år